

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Strategiska riktlinjer för en hållbar utveckling av vattenbruket i EU"

COM(2013) 229 final

(2014/C 67/30)

Föredragande: **José María ESPUNY MOYANO**

Den 29 april 2013 beslutade Europeiska kommissionen att i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Strategiska riktlinjer för en hållbar utveckling av vattenbruket i EU"

COM(2013) 229 final.

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 1 oktober 2013.

Vid sin 493:e plenarsession den 16–17 oktober 2013 (sammanträdet den 16 oktober) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 122 röster för, 3 röster emot och 6 nedlagda röster.

1. Slutsatser

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén anser att EU:s vattenbruk på ett effektivt sätt kan och bör bidra till att successivt minska EU:s beroende av importerade vattenbruksprodukter.

1.2 EESK rekommenderar kommissionen och medlemsstaterna att vidta omfattande åtgärder för att det europeiska vattenbrukets företag ska återfå sin konkurrenskraft.

1.3 Det är oacceptabelt att de administrativa förfarandena för beviljande av tillstånd till företagen inom vattenbruket i många medlemsstater tar över två till tre år att slutföra. Med hänsyn till det europeiska vattenbrukets hållbarhet anser EESK att det är viktigt att man påskyndar de administrativa förfarandena och reducerar kostnaderna.

1.4 Beräkningarna att varje höjning med en procentenhet av den EU-konsumtion som för närvarande produceras internt genom vattenbruk skulle bidra till att skapa mellan 3000 och 4000 heltidsarbetstillfällen betraktas som positivt av kommittén, särskilt som det rör sig om kvalificerade arbetstillfällen på platser med få andra sysselsättningsalternativ.

1.5 EESK anser att det bristfälliga genomförandet av bestämmelserna gällande märkning av vattenbruksprodukter är oroväckande, särskilt i fråga om produkter som inte är färdigförpackade och där konsumenterna ska få information på försäljningsställena, inte bara med hänsyn till bedrägerier utan även med

tanke på illojal konkurrens gentemot de europeiska producenterna. Därför vill kommittén uppmana kommissionen och medlemsstaterna att se till att de strategiska planerna inbegriper effektiva åtgärder för att ta itu med detta ihållande problem.

1.6 EESK anser att det är lämpligt att genomföra informationskampanjer för att informera EU:s konsumenter om det europeiska vattenbrukets höga produktionsstandarder och dess höga kvalitet. Dessa informationskampanjer bör kunna finansieras via den framtida Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF).

1.7 EESK vill ännu en gång och på det bestämdaste framhålla att det är viktigt att stärka kontrollerna av de vattenbruksprodukter som importeras till EU för att säkerställa att de går att spåra och att de uppfyller standarderna.

1.8 Det är viktigt att öka finansieringen av projekt inom forskning, utveckling och innovation på vattenbruksområdet, och både medlemsstaterna och kommissionen bör inrikta sina program och planer för investering och forskning inom vattenbruket på att uppfylla de mål som fastställdes i det visionsdokument som offentliggjordes av Europeisk teknik- och innovationsplattform för vattenbruk (EATIP) år 2012.

1.9 En ekonomisk diversifiering av vattenbruket (t.ex. turisttjänster) bör främjas och underlättas, eftersom det kan ses som en möjlighet för producenterna, både till lands och till havs, och i synnerhet för de små och medelstora företagen.

1.10 EESK vill framhålla betydelsen av att erkänna den rådgivande nämnden för vattenbruks europeiska karaktär, eftersom de andra rådgivande nämnderna är verksamma på regional nivå. Mot denna bakgrund anser vi att de enheter som ingår i denna nämnd (och som ska ha en direkt koppling till vattenbruket) bör vara verksamma på EU-nivå eller under alla omständigheter på nivån över den statliga. Detta bör återspeglas i deras struktur och finansiering.

1.11 Kommittén noterar att kommissionen, med hänsyn till att vattenbruket omfattar olika områden, bör se till att den rådgivande nämnden för vattenbruk upprätthåller en direkt och prioriterad kontakt med kommissionens olika generaldirektorat.

1.12 Eftersom de viktigaste uppgifterna i kommissionens strategiska riktlinjer till den rådgivande nämnden för vattenbruk ska utföras de första månaderna 2014, vill EESK uppmana kommissionen och medlemsstaterna att undvika förseningar med avseende på organisation och genomförande.

2. Bakgrund

2.1 I den pågående reformen av den gemensamma fiskeripolitiken ges vattenbruket särskilt skydd, och en av prioriteringarna är att främja denna verksamhet.

2.2 I sitt förslag till den gemensamma fiskeripolitiken föreslår kommissionen att det med avseende på vattenbruket ska fastställas en öppen samordningsmetod för medlemsstaterna. Systemet ska bygga på en frivillig process för ett samarbete som grundas på de strategiska riktlinjerna och de fleråriga nationella strategiska planerna, och subsidiaritetsprincipen ska respekteras.

3. Sammanfattning av kommissionens förslag

3.1 De strategiska riktlinjerna för en hållbar utveckling av vattenbruket i EU offentliggjordes av kommissionen den 29 april 2013 (COM(2013) 229 final). De är inte bindande men de utgör grunden för de fleråriga nationella strategiska planerna. De strategiska riktlinjerna syftar till att bistå medlemsstaterna när de fastställer sina nationella mål, med beaktande av deras respektive utgångspunkter och nationella omständigheter och institutionella förhållanden

3.2 Fyra prioriterade områden tas upp i riktlinjerna:

- De administrativa förfarandena.
- Den samordnade fysiska planeringen.
- Konkurrenskraften.
- Lika konkurrensvillkor.

3.3 I de fleråriga nationella strategiska planerna, som alla medlemsstater som berörs av vattenbruk ska utarbeta, ska det

fastställas gemensamma mål och indikatorer för att mäta framstegen mot dessa mål. Medlemsstaterna ska lägga fram dessa strategiska planer för kommissionen före utgången av 2013.

3.4 Dessa fleråriga nationella strategiska planer ska främja vattenbrukssektorns konkurrenskraft, stödja dess utveckling och innovation, stimulera den ekonomiska verksamheten, främja en diversifiering, förbättra livskvaliteten i kust- och landsbygdsområdena samt säkerställa lika konkurrensvillkor för vattenbruksaktörer vad gäller tillträde till vatten och områden.

3.5 Enligt förslaget till reform av den gemensamma fiskeripolitiken ska det inrättas en rådgivande kommitté för fiske och vattenbruk med uppdrag att för EU-institutionerna lägga fram rekommendationer och förslag i anslutning till frågor som rör förvaltningen av vattenbruket samt att informera om sektorns problem.

4. Allmänna kommentarer

4.1 På EU-marknaden konsumeras årligen ca 13,2 miljoner ton vattenbruksprodukter, varav 65 % importeras, 25 % kommer från EU:s fiskerinäring och bara 10 % från europeiskt vattenbruk. Kommittén delar ståndpunkten att denna obalans är ohållbar, både från ekonomisk synpunkt, eftersom den medför handelsunderskott, och socialt, eftersom arbetstillfällena går förlorade.

4.2 EESK ser positivt på kommissionens åsikt att varje höjning med en procentenhet av den EU-konsumtion som för närvarande produceras internt genom vattenbruk skulle bidra till att skapa mellan 3000 och 4000 heltidsarbetstillfällen.

4.3 EESK instämmer därför med rådet, parlamentet och kommissionen i att vattenbruk bör vara en av pelarna i EU:s strategi för blå tillväxt, och att en utveckling av vattenbruket skulle kunna bidra till Europa 2020-strategin. Vattenbruk ger möjlighet till utveckling och nya arbetstillfällen i de kust- och flodområden i EU där det finns få ekonomiska alternativ.

4.4 De europeiska konsumenterna efterfrågar allt mer vattenbruksprodukter. Det europeiska vattenbruket erbjuder produkter av god kvalitet, som dessutom uppfyller strikta normer i fråga om miljömässig hållbarhet, djurhälsa och folkhälsa. EESK anser att tillhandahållandet av säkra, hälsosamma och hållbara livsmedel inom EU bör betraktas som en av de främsta utmaningarna för de kommande årtiondena.

4.5 Trots dessa uppenbara fördelar har EU:s vattenbruksproduktion stagnerat sedan år 2000. Samtidigt har vattenbrukssektorn ökat avsevärt i andra delar av världen, och en del av produktionen går på export till EU.

4.6 EESK konstaterar att EU-lagstiftningen om folkhälsa, konsumentskydd och miljö bygger på EU:s grundläggande värderingar. Denna lagstiftning har dock avsevärda följder för de europeiska vattenbrukarnas produktionskostnader, och dessa extrakostnader kan sällan läggas över på konsumentpriserna eftersom produkterna måste konkurrera på marknaden med importvaror som är undantagna från lagstiftningskraven.

4.7 EESK anser att kommissionens förslag, som syftar till att skapa rättvisa konkurrensvillkor för de ekonomiska aktörerna i EU i förhållande till tredjeländer, är helt otillräckligt. Att helt sätta sin tillit till åtgärder för att certifiera säkerhets- och hållbarhetsnivån för det europeiska vattenbrukets produkter och att informera allmänheten om detta är helt otillfredsställande om man vill skapa rättvisa villkor. De offentliga myndigheterna bör tillämpa samma sanitära säkerhetskrav på importprodukter som på europeiska produkter och införa krav på spårbarhet "från odling till bord".

4.8 Obalansen på EU-marknaden mellan produktionsvillkoren för de vattenbruksprodukter som framställts inom Europa och produkter från tredje land som exporteras till EU är enligt kommitténs åsikt mycket mer komplex än en enkel fråga om information till konsumenterna och deras val. Man bör ta hänsyn till andra frågor, t.ex. en minskning av onödiga administrativa kostnader, tillgång till områden eller brister i spårbarhetssystemet.

4.9 I praktiken är den obligatoriska information som alltid bör finnas tillgänglig för konsumenterna på försäljningsställena ofta ofullständig eller otydlig, vilket kan innebära att färskas EU-produkter ersätts med tinade importprodukter utan att konsumenten är medveten om det. Detta begränsar konsumenternas möjligheter att göra ansvarsfulla köp och utgör samtidigt illojal konkurrens i förhållande till EU-producenterna.

5. Särskilda kommentarer

5.1 EESK ställer sig bakom kommissionens åsikt att ett nära samarbete mellan vattenbruk och bearbetningsindustrin för vattenbruksprodukter kan skapa nya arbetstillfällen och förbättra konkurrenskraften i båda branscherna.

5.2 Vi instämmer med kommissionens bedömning att det behövs bättre information om administrativa förfaranden vad avser tidsgränser och kostnader för godkännande av nya vattenbruk i medlemsstaterna.

5.3 Kommittén anser liksom kommissionen att genomförandet av planer för fysisk planering på vattenbruksområdet skulle kunna minska osäkerheten, underlätta investeringar och företagsutveckling samt gynna skapandet av nya arbetstillfällen.

5.4 EESK anser att vattenbruk i inlandet inte uppmärksammas i tillräcklig utsträckning i kommissionens meddelande, särskilt med avseende på fysisk planering.

5.4.1 Vi föreslår att målet för det seminarium om goda metoder som ska äga rum under sommaren 2014 utvidgas till att omfatta genomförande av samordnad fysisk planering för flodområden (inte bara för havsområden) i syfte att bistå medlemsstaterna på detta område.

5.5 EESK erkänner vikten av att utforma och kontrollera vattenbruksproduktionen på ett lämpligt sätt för att förebygga oönskad miljöpåverkan. På samma sätt bör förvaltningen av vattenbrukssektorn ske i enlighet med ekosystembaserade metoder.

5.6 EESK erkänner vikten av att utvecklingen inom vattenbruksområdet bygger på vetenskap och forskning.

5.7 Kommittén delar kommissionens åsikt om vikten av de miljötjänster som extensivt vattenbruk i dammar medför. Detta utgör ett exempel på ekonomisk verksamhet som ligger i linje med behovet av att bevara livsmiljöer och arter.

5.8 EESK anser att kommissionens initiativ om riktlinjer för att hjälpa nationella och regionala förvaltningar att på ett bättre och enhetligare sätt tillämpa EU-lagstiftningen (t.ex. i fråga om miljö) är adekvat.

5.9 Vi välkomnar den roll som den rådgivande nämnden för vattenbruk spelar när det gäller att bidra till att målen för de nationella strategiska planerna uppnås och kontrollera att planerna genomförs på ett lämpligt sätt. Vi skulle dock vilja påpeka att detta organ skiljer sig från övriga rådgivande nämnder, för det första för att dess verksamhetsområde rör en privat resurs som tillhör vattenbruksföretagen, till skillnad från fiskerinäringen, där bestånden är allmänna naturresurser, och för det andra för att dess befogenheter inte är regionala utan EU-omfattande.

Bryssel den 16 oktober 2013

*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Henri MALOSSE